

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

INHOUD

0. BELANGRIJKE WIJZIGINGEN T.O.V. 2014 / AANDACHTSPUNTEN 2015 ...	2
0.1 <u>Distributies</u>	2
0.2 <u>Ruwe data</u>	2
0.3 <u>Kostenbijdrage</u>	2
0.4 <u>Robin</u>	2
1. IDENTIFICATIE	3
1.1 <u>Opdrachtgevers</u>	3
1.2 <u>Opdrachtuitvoerders</u>	3
1.3 <u>Coördinatie (ringtestorganisator)</u>	3
2. BESCHRIJVEND GEDEELTE	4
2.1 <u>Beschrijving</u>	4
2.2 <u>Doelstelling</u>	4
3. JAARPROGRAMMA 2015	5
3.1 <u>Inhoud</u>	5
3.2 <u>Distributie van de monsters / communicatie ringtesten monsterneming</u>	7
3.3 <u>Analyse</u>	8
3.4 <u>Rapportering</u>	8
3.5 <u>Verwerking en beoordeling van de ringtestresultaten</u>	9
3.6 <u>Rapportering van de beoordeling naar de laboratoria</u>	10
3.7 <u>Contactpersoon VITO</u>	10
4. INSCHRIJVINGSMODALITEITEN	11

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

0. BELANGRIJKE WIJZIGINGEN T.O.V. 2014 / AANDACHTSPUNTEN 2015

0.1 Distributies

In 2015 zal er nog slechts 1 ringtest georganiseerd worden voor de parameters van het pakket bodembescherming (monstername en analyse van het organisch koolstofgehalte en de pH van de bodem en de handmatige en granulometrische textuurbepaling), en dit verdeeld over 2 distributiedatums, namelijk 25/03/2015 en 17/06/2015. De ringtest voor de erkenning bodem, deeldomein bodembescherming, van het Departement LNE wordt gelijktijdig georganiseerd met de ringtest bodem (bodem-stikstof, bodem-fosfor en bodem overig) van de Vlaamse Landshappij.

De ringtest voor de monstername wordt vanaf 2015 in het voorjaar georganiseerd.

0.2 Ruwe data

Na overleg met de bevoegde overheid is beslist dat de volledige ruwe data niet langer aan VITO moeten bezorgd worden, maar wel gedurende minimaal 3 jaar in het laboratorium beschikbaar moeten gehouden worden (tenzij in geval van vrijwillige deelname). Na de uiterste datum voor indiening van de resultaten kan conform bijlage 10 van het VLAREL voor bepaalde parameters nog wel specifieke informatie opgevraagd worden die de laboratoria dan op korte termijn aan VITO dienen over te maken.

0.3 Kostenbijdrage

De ringtest om een erkenning te behalen blijft gratis voor de eerste deelname aan een deelpakket. Voor elke daaropvolgende deelname dient het laboratorium, voortaan de volledige kost van de ringtest zelf te betalen, zolang de erkenning nog niet behaald is. De erkende laboratoria betalen voor de ringtesten de helft van de kosten; de andere helft wordt betaald door de overheid. De erkenningsstatus op de datum van de distributie van de ringtestmonsters bepaalt het bedrag dat in het najaar van 2015 door VITO gefactureerd zal worden.

0.4 Robin

Vanuit 'Robin' ontvangt u voortaan een bevestigingsmail bij elke aanpassing die u in de webapplicatie doorvoert (bv. aanpassing persoonlijke gegevens en/of labo-gegevens, indiening inschrijving, upload rapporteerbestand, ...). In bepaalde gevallen kan er een beperkte tijd overheen gaan alvorens u deze mail ontvangt. Indien u geen mail toegestuurd krijgt, dient u dit aan VITO (ringtest@vito.be) te melden. VITO kijkt dan na of de aanpassing effectief is doorgevoerd in de

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

webapplicatie. VITO zal tevens proberen te achterhalen waarom de bevestigingsmail niet bij u toegekomen is.

1. IDENTIFICATIE

1.1 Opdrachtgevers

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)
Afdeling Milieuvergunningen
Dienst Beste Beschikbare Technieken en Erkenningen
Graaf de Ferraris-gebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

Contactpersoon in verband met de erkenning:
Mevr. Griet Schockaert (02 553 27 64 - Griet.Schockaert@lne.vlaanderen.be)

en

Vlaamse overheid
Departement LNE
Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen
Dienst Land en Bodembescherming
Graaf de Ferraris-gebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 20
1000 Brussel

Contactpersoon in verband met inhoudelijke vragen:
Mevr. Petra Deproost (02 553 21 78 - Petra.Deproost@lne.vlaanderen.be)

1.2 Opdrachtuitvoerders

Laboratoria die:

- erkend zijn of wensen te worden als laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming, volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL);
- op vrijwillige basis wensen deel te nemen.

1.3 Coördinatie (ringtestorganisator)

VITO
Boeretang 200

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

B-2400 Mol

Verantwoordelijken:

TVP (technisch verantwoordelijk voor de proefobjecten): Mai Wevers

C&A (contactpersoon en administratief medewerker): Heidi Hensen

MDV (medewerker dataverwerking): Toon De Ceuster

COR (coördinator van het proefscheema): Siegfried Hofman

Contactpersoon planning, communicatie, verdeling monsters:

Heidi Hensen

+32 (0)14/335904

ringtest@vito.be

2. BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1 Beschrijving

In opdracht van het Departement LNE organiseert VITO jaarlijks de COALLA-ringtest. Deze ringtest omvat het pakket zoals opgenomen in bijlage 3, 3°, van het VLAREL:

- a) monsterneming en analyse van het organische koolstofgehalte (%OC) van de bodem
- b) monsterneming en analyse van de zuurtegraad (pH) van de bodem
- c) bepaling van de bodemtextuur:
 - 1) hetzij volgens de handmatige bepaling
 - 2) hetzij volgens de granulometrische bepaling
 - 3) hetzij volgens de handmatige en granulometrische bepaling

2.2 Doelstelling

Een uniforme kwaliteitscontrole uitvoeren van de laboratoria erkend in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming.

Deze ringtesten dienen in eerste instantie beschouwd te worden als een instrument dat de deelnemende laboratoria toelaat de kwaliteit van de uitgevoerde monsternemingen en analyses aan te tonen. Hierdoor kunnen eventuele afwijkingen opgespoord worden en kunnen er aldus corrigerende maatregelen getroffen worden. Afwijkingen kunnen onder meer bestaan in het significant minder goed presteren dan de overige erkende laboratoria, het niet voldoen aan bepaalde prestatie-eisen uit de regelgeving,

Van de erkende laboratoria wordt verwacht dat zij bij de ringtest de monsternemingen alsook de analyses uitvoeren zoals dit in routine gebeurt (bijv. met dezelfde monsternemingsapparatuur, geen rapportering van een gemiddelde waarde indien niet gebruikelijk voor routinemonsters, geen strengere criteria voor

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

vrijgave van resultaten van ringtesten, ...). Tijdens audits en/of via het opvragen van ruwe/verwerkte data kan dit steekproefsgewijs geverifieerd worden. Vrijwillige deelname aan deze ringtest buiten de erkenning is mogelijk, bijvoorbeeld in het kader van de interne kwaliteitszorg.

Het signaleren van algemene methodologische problemen bij de erkende laboratoria.

Desgevallend zal het referentielaboratorium de problematiek nader onderzoeken en, eventueel via de werkgroep met de erkende laboratoria, streven naar het optimaliseren van bestaande en/of het ontwikkelen van nieuwe monsternemings- en/of analysemethoden.

3. JAARPROGRAMMA 2015

3.1 Inhoud

Jaarlijks worden voor de verschillende parameters stalen aangeboden en/of monsternames georganiseerd. In onderstaande tabel worden de distributies gegeven die in 2015 georganiseerd worden.

Omwille van het feit dat laboratoria bij de inschrijving moeten kunnen aangeven dat zij wensen deel te nemen aan de ringtest voor manuele of granulometrische textuurbepaling of voor beide zijn er twee 'deelpakketten' in 'Robin' gedefinieerd m.b.t. textuurbepaling:

- Albon (T1): Manuele textuurbepaling;
- Albon (T2): Granulometrische textuurbepaling.

Voor het resterende gedeelte van het VLAREL-pakket is er nog een bijkomend 'deelpakket' in 'Robin' gecreëerd:

- Albon (M): Monstername en analyse van de bodem voor de bepaling van het organisch koolstofgehalte en de pH.

In onderstaande tabel zijn de geplande distributies voor 2015 weergegeven.

VITO behoudt zich het recht voor om in de loop van 2015 kleine wijzigingen aan te brengen aan de aangeboden parameters en/of distributiedata.

Indien zich minder dan 6 laboratoria aanmelden die erkend zijn of willen worden, zal voor de betreffende parameter geen ringtest georganiseerd worden. Ingeschreven laboratoria worden hiervan zo snel mogelijk op de hoogte gebracht.

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

Deelpakket(ten) - Beschrijving	Distributiedatum	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (euro, excl. BTW)	Kosten voor overige deelnemers* (euro, excl. BTW)
Albon (M) Monstername van bodem met bepaling van organisch koolstof en pH	25/03/2015	400,00*	800,00
Albon (T1) Bodemanalyses: Manuele textuurbepaling (Gelieve bij inschrijving de namen van alle deelnemers te specificeren in het opmerkingenveld)	17/06/2015	110,00	220,00
Albon (T2) Bodemanalyses: Granulometrische textuurbepaling	17/06/2015	110,00	220,00
+ vaste kost per labo voor inschrijving LNE/VITO ringtesten bodembescherming (COALLA 2015)		150,00	300,00
+optioneel: resultaten in de vorm van een tekstbestand (txt-file naast pdf-file)		50,00	100,00

* Bij een eerste deelname voor een deelpakket, om de erkenning te behalen is de ringtest gratis.

** Een kostenbijdrage van € 55,00 (i.p.v. € 400,00) is hier van toepassing indien uw laboratoria reeds heeft ingeschreven in het kader van de erkenning voor de Vlaamse Landmaatschappij, inschrijving is evenwel noodzakelijk.

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

De kostenbijdrage in de kolom 'kostenbijdrage voor erkende laboratoria' in bovenstaande tabel geldt voor alle laboratoria die voor de betreffende analyses erkend zijn en erkend wensen te blijven.

Laboratoria die erkend willen worden door LNE of die een uitbreiding van hun huidige erkenning wensen, kunnen in 2015 gratis deelnemen aan de ringtest op voorwaarde dat ze nog niet eerder gratis deelgenomen hebben voor de betreffende deelpakketten en dat ze hun intentie tot het behalen van de erkenning aan VITO bevestigen en dit uiterlijk op 9 januari 2015 (cfr. de e-mail ter voorbereiding van de auditplanning 2015).

Laboratoria die vrijwillig deelnemen, bv. in het kader van interne kwaliteitszorg, dienen de volledige kosten te betalen, zoals weergegeven in de kolom 'kosten voor overige deelnemers'. De volledige kosten zijn eveneens van toepassing voor laboratoria die met het oog op het bekomen of uitbreiden van de erkenning in 2014 of eerder reeds gratis deelgenomen hebben voor de betreffende pakketten, maar de erkenning nog niet behaald hebben op de datum van de distributie van de ringtestmonsters voor 2015.

Bij annulering van de deelname aan één of meerdere deelpakketten op minder dan 10 werkdagen vóór de distributiedatum, blijft het laboratorium de kosten volgens bovenstaande tabel verschuldigd. Bij vroeger annuleren wordt een administratiekost van 100 euro (excl. BTW) gefactureerd voor het geheel van de op dat ogenblik geannuleerde monsters.

3.2 Distributie van de monsters / communicatie ringtesten monsterneming

Ca. een week vóór de distributiedatum zullen de ingeschreven laboratoria via e-mail verwittigd worden dat de belangrijkste richtlijnen i.v.m. de te analyseren monsters en de uit te voeren monsterneming kunnen geconsulteerd worden in 'Robin'.

De individuele testen voor de manuele textuurbepaling gaan door op het VITO-domein (Boeretang 200, B-2400 Mol). De monsters voor de granulometrische bepaling dienen op hetzelfde moment afgehaald te worden. Bij de ophaling dient de vertegenwoordiger van het laboratorium de overzichtslijst van de aangeboden monsters na te kijken en te ondertekenen voor ontvangst van de monsters.

Omdat de monsters voor de granulometrische bepaling niet toxisch zijn en niet gekoeld dienen getransporteerd te worden, kunnen deze monsters ook door VITO opgestuurd worden (bv. als het labo niet deelneemt aan de ringtest manuele textuurbepaling). Het labo dient in dat geval wel zelf een koerierdienst (bv. Bpost, DHL, TNT, ...) in te huren en VITO hierover minstens 1 dag op voorhand te informeren (met opgave van naam koerierdienst, dag van de ophaling, ...).

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

Voor wat de staalname bodem betreft, zal de staalnemer die de bemonstering moet uitvoeren, gekozen worden uit de door het labo bij VLM geregistreerde monsternemers; bij deelname enkel in het kader van de LNE-erkenning is de keuze van de staalnemer vrij.

Eventuele problemen m.b.t. de monsters die pas vastgesteld worden bij aankomst in het laboratorium of bij het in opwerking nemen (bv. glasbreuk, lekkage, ...) dienen onverwijld aan VITO gemeld te worden.

3.3 Analyse

De toe te passen analysemethoden zijn vastgelegd via ministerieel besluit en opgenomen in het compendium voor de monsterneming, meting en analyse in het kader van bodembescherming (BOC). De actuele versie kan steeds geraadpleegd worden op de website <http://www.emis.vito.be/lne-erkenningen-bodem>.

Vrijwillige deelnemers zijn niet verplicht de BOC-methoden toe te passen.

Indien voor een welbepaalde parameter geen methode in het BOC voorhanden is, wordt verwezen naar de methoden en de volgorde zoals ze in artikel 45, §2, van het VLAREL zijn opgesomd.

3.4 Rapportering

De laboratoria dienen hun resultaten te rapporteren via een elektronisch invulformulier, dat ten laatste op de dag van de ophaling ter beschikking wordt gesteld in 'Robin'. Het ingevulde formulier dient binnen de vooropgestelde rapporteertermijn geüpload te worden in deze webapplicatie.

De te gebruiken eenheden staan op het formulier vermeld; deze kunnen om praktische redenen afwijken van de geldende regelgeving, hoewel dit zoveel mogelijk zal worden vermeden.

Indien een te analyseren component niet of vrijwel niet aanwezig blijkt te zijn in het betreffende monster, dienen de laboratoria de rapporteergrens in te vullen die ze in routine voor dit monstertype/-volume hanteren; in de voorafgaande cel van het rekenblad dient dan een "<"-teken geplaatst te worden. De bij de ringtesten gehanteerde rapporteergrenzen moeten voldoen aan de eisen die desbetreffend in de Vlaamse regelgeving zijn opgenomen.

Op het rapporteerformulier dient ook **alle** gevraagde informatie m.b.t. een analyseresultaat, zoals bv. de datum waarop de analyse gestart werd en het principe van de toegepaste methode, ingevuld te worden.

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

Per laboratorium wordt slechts één set resultaten verwerkt. In principe dient steeds het eerste resultaat waarvan de kwaliteitsparameters voldoen aan de door het laboratorium gestelde eisen (cfr. het geldende analysevoorschrift) te worden gerapporteerd. Er mogen geen gemiddelde waarden gerapporteerd worden indien dit niet de routinematige werkwijze is voor de desbetreffende parameter.

Voor de ringtesten van 2015 gelden de volgende rapporteertermijnen:

Distributie	Distributiedatum	Uiterste datum voor rapportering
D2 (COALLA) [°]	25/03/2015	08/04/2015
D3 (COALLA)	17/06/2015	01/07/2015

[°]momenteel wordt nog een locatie voor deze ringtest gezocht

3.5 Verwerking en beoordeling van de ringtestresultaten

De verwerking van de ringtestresultaten zal gebeuren met behulp van z-scores, waarbij de statistische kengetallen gebaseerd zijn op de robuuste statistische methode (algoritme A - ISO 13528).

Bij het samenstellen van de dataset waarmee de statistische kengetallen berekend worden, wordt rekening gehouden met de erkenningsstatus van de deelnemende laboratoria. Vrijwilligers worden niet weerhouden in deze dataset.

De beoordeling van de resultaten van een laboratorium op parameterbasis zal gebeuren volgens bijlage 10 van VLAREL met eventuele wijzigingen / aanvullingen zoals aangekondigd uiterlijk op de distributiedatum van de ringtestmonsters.

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

3.6 Rapportering van de beoordeling naar de laboratoria

Er wordt naar gestreefd om uiterlijk 6 werkweken na de einddatum voor rapportering het individuele rapport met een overzicht (in pdf-format) van de eigen meetwaarden en de resultaten van de verwerking in de labo-account (in 'Robin') van elk van de deelnemende laboratoria te plaatsen. De webapplicatie is zodanig beveiligd dat een labo enkel toegang heeft tot zijn eigen individueel rapport.

Indien gewenst kan een labo de resultaten ook in de vorm van een txt-bestand aangeleverd krijgen. Hiervoor dient jaarlijks wel een administratieve kost betaald te worden.

Conform de bepalingen van de ISO 17043 norm kan een deelnemer bezwaar aantekenen tegen de beoordeling op parameterniveau. Het gemotiveerd bezwaar dient uiterlijk 1 week na de verspreiding van het individueel rapport aan de coördinator van het ringtestschema (ringtest@vito.be) overgemaakt te worden en zal dan als klacht behandeld worden.

VITO zal aan de afdeling Milieuvergunningen en de afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen van het Departement LNE een kopie overmaken van de individuele rapporten en eindbeoordeling van de laboratoria die erkend zijn of erkend wensen te worden, met vrijgave van de naam van het betreffende laboratorium. Voor het overige worden de door de laboratoria overgemaakte resultaten en informatie confidentieel behandeld.

3.7 Contactpersoon VITO

Met betrekking tot de praktische uitvoering van de ringtesten COALLA 2015, of indien u vragen of problemen heeft hieromtrent, kan steeds contact opgenomen worden met:

VITO
Dienst REE
Boeretang 200, B-2400 Mol
e-mail : ringtest@vito.be
tel: +32 14 335904 (Heidi Hensen)
+32 14 335915 (Siegfried Hofman)

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2015

4. INSCHRIJVINGSMODALITEITEN

Laboratoria die nog geen labo-account in 'Robin' hebben, dienen dit aan VITO te melden (ringtest@vito.be). Zij zullen via e-mail de uitnodiging ontvangen om zich via de webapplicatie 'Robin' te registreren als deelnemer aan de LNE/VITO ringtesten (COALLA 2015). Hierin zijn ook richtlijnen i.v.m. de verdere administratieve afhandeling van de inschrijving (facturatie, ...) opgenomen.

In 'Robin' is een tabel opgeladen waarmee de inschrijving van uw laboratorium voor een aantal pakketten reeds vooraf ingevuld wordt. Het betreft de pakketten waarvoor u - in het kader van uw erkenning - verplicht dient deel te nemen aan de ringtest. U dient de pakketten waarvoor u wenst deel te nemen te verifiëren en te vervolledigen. Indien uw labo niet wenst deel te nemen voor een pakket, kan u de inschrijving voor het betreffende pakket manueel verwijderen. U dient er wel rekening mee te houden dat, bij verwijdering van de inschrijving voor een pakket waarvoor uw labo erkend is, LNE de procedure voor het schorsen of opheffen van de erkenning voor het betreffende pakket kan starten. Indien u geen erkenning voor een bepaald pakket meer wenst, moet dit gemeld worden aan LNE.

Gelieve contact op te nemen met VITO indien u niet automatisch zou ingeschreven zijn voor pakketten waarvoor uw labo erkend is.

Wij vragen u ook om de gegevens in 'Robin' te actualiseren bv. contactpersonen te verwijderen (bv. omwille van pensionering, uit diensttreding, ...) of toe te voegen. In de webapplicatie dient aangeduid te worden voor welke distributies de opgegeven contactpersonen informatie wensen te ontvangen.

De inschrijving en keuze van de deelpakketten dienen **uiterlijk op woensdag 28/01/2015** voltooid te zijn.